

MINISTRICA PRAVOSUĐA PREDSTAVILA INTERNETSKU STRANICU O STEČAJEVIMA

Država besplatno dobila privatni projekt Web stečajevi

Na internetskoj stranici www.sudacka-mreza.hr podaci su o stečajnim postupcima, osobito o stečajnoj imovini koja se prodaje. Realizacijom druge faze projekta moći će se organizirati i online javne dražbe stečajne imovine

Stečajevi najveće vrijednosti na www.sudacka-mreza.hr: Česma d.d. vrijedna je 27,9 milijuna kuna, imovina Vinskih podruma Belje procijenjena je na 24,7 milijuna kuna, Lika d.d. ponovno se prodaje za 21,3 milijuna kuna...

Piše: Ivica Grčar

ivica.grcar@liderpress.hr

Na Lovrin, ministrica pravosuđa, prošlog je petka u Banskim dvorima predstavila internetsku stranicu Web stečajevi. Na njoj bi napokon javnosti trebali biti dostupni svi podaci o stečajnim postupcima, osobito potencijalnim kupcima informacije o stečajnoj imovini koja se prodaje. Realizacijom druge faze projekta Web stečajevi moći će se organizirati i online javne dražbe stečajne imovine.

Web stečaj su, uz ministricu Lovrin, predstavili Srđan Šimac, predsjednik Visokoga trgovačkog suda, i Dražen Komarica iz nevladine udruge Sudačka mreža. Projekt Web stečaj autora i urednika Maria Vukelića, suca Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske, ostvaren je međunarodnim donacijama i uz pomoć udruge Sudačka mreža, tako da se dosad nije financirao novcem iz državnog proračuna. Nakon završetka implementacije Web stečajevi će biti besplatno predani u trajno vlasništvo Ministarstva pravosuđa kao samostalna web stranica Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske.

(Ne)dostupni podaci u Sudskom registru

Nakon završetka predavljanja tog projekta novinarima nije bilo omogućeno uobičajeno postavljanje pitanja. A pitanje je koji će podaci sa stečajnog weba biti zbilja dostupni javnosti. Dio podataka iz, primjerice, weba Sudskog registra, javnosti nije dostupan.

Nakon svojedobno isto tako svečano promoviranog weba Sudskog registra tražili smo od

Nenada Šepića, tadašnjeg predsjednika Visokoga trgovačkog suda, da nam omogući pretraživanje svih nadzornih odbora prema imenima ministara kako bismo objavili u koliko tih odbora sjede pojedini ministri. No, sudac Šepić objasnio nam je tada da posebne podatke i Visoki trgovački sud, kad su mu potrebni, ta-

koder mora moliti od Ministarstva pravosuđa, odnosno da podaci koje tražimo nisu dostupni javnosti, premda se mogu dobiti pretraživanjem baze podataka Sudskog registra.

Autora i urednika projekta Marija Vukelića pitali smo hoće li i dostupnost podataka sa stečajne internetske stranice biti ograničena

Mario Vukelić, tvorac i urednik stečajne internetske stranice

Projekt nastao iz hobija

- Uza sve pohvale i podršku, zasad ne raspolazem ni približnim fondom radnog vremena u kojem bih mogao održavati i razvijati ovaj web iako već imam razrađene programe za drugu fazu projekta. Oni uključuju objavu na webu svih javnih priopćenja namijenjenih sudionicima stečajnog postupka (otvaranje i zaključenje stečajnih postupaka, pozivi vjerovnicima za ročišta i sl). Posebno mjesto zauzima 'online dražba', koja bi omogućila nadmetanje i prodaju nekretnina i pokretnina putem interneta uz potpunu kontrolu suda te dostupnost i transparentnost dražbe.

Tom webu i svojim drugim informatičkim projektima na Visokom trgovačkom sudu RH posvetio sam mjesec slobodnog vremena nailazeći pritom na nerazumijevanje dijela kolega i opravdane prigovore moje obitelji. Informatizacija sudstva, međutim, zbog svoje važnosti ne može biti hobi kojim se bavite poslijepodne. U kreiranju informatičkih programa za sudove odlučnu ulogu moraju, osim informatičara, imati upravo suci, iz vrlo očitog razloga: jer najbolje poznaju probleme sudova - smatra sudac Vukelić.

Srđan Šimac, Tanja Šimić, Ana Lovrin
i Dražen Komarica na predavljanju
stečajnog weba

kao i kod Sudskog registra. Sudac Vukelić je odgovorio:

- Svi podaci s Web stečajeva svima su kontinuirano i besplatno dostupni. Za pretraživanje nije potrebna nikakva lozinka niti unos ikakvih podataka o osobi koja pretražuje web o stečaju. Tim webom želimo pridonijeti kvaliteti sudovanja te u praksi ostvariti proklamirana načela javnosti, transparentnosti i ekonomičnosti sudskih postupaka. Objava sudske prakse na internetu predstavlja informaciju kako je o pojedinim pravnim pitanjima već suđeno u drugim predmetima i jedan je od temelja pravne sigurnosti.

Pitali smo još suca Vukelića i čime se stečajni web razlikuje od uobičajenih internet-skih oglasnika.

- Oglasi o prodaji su važan, ali samo jedan od brojnih sadržaja tog weba, koji predstavlja i prvi svojevrsni stečajni 'one stop web-shop'. Prvi put kupac na jednome mjestu, u realnom vremenu, iz mjerodavnih izvora, dobiva sve relevantne podatke o prodaji kao što su podaci o predmetu prodaje, s nacrtima, fotografijama, procjenama vrijednosti, vještačkim nalazima, cijeni i uvjetima prodaje. Tekstovi objavljenih oglasa sadrže vrijeme, mjesto, način prodaje i plaćanja - istaknuo je Vukelić.

Sadržaj stečajnog weba

Na stečajnom webu nalaze se podaci o vlasništvu i posjedu stvari (link s gruntnicom i katastrofom) o vlasniku stvari (tvrtka u stečaju -

link sa sudskim registrom trgovačkih društava), o stečajnom upravitelju - zastupniku prodavatelja (adresa, telefon, životopis) i sudu pred kojim se vodi stečajni postupak.

Taj web na jednome mjestu omogućuje sveobuhvatan pregled imovine koja se prodaje u svim stečajnim postupcima u Hrvatskoj. Podatke o prodaji moguće je pretraživati prema vrsti i vrijednosti imovine, prodavatelju, geografskom području gdje se predmet prodaje nalazi, kao i u odnosu na sud pred kojim se stečajni postupak vodi.

Web stečajevi sadrži i opće podatke o trgovačkom sudovanju i stečajnim postupcima, sve tekstove Stečajnog i drugih odgovarajućih zakona, kao i stručne radove. Objavljen je i sistematizirani, cjeloviti pregled do sada

Dražen Komarica, nevladina udruga Sudačka mreža

Javni i privatni interesi ruku pod ruku

Dražen Komarica je rođen u Zagrebu, ali je od svoje treće godine živio u Americi. Nakon završetka studija vraća se 1998. u Hrvatsku i kao postdiplomski stipendist radi istraživanja hrvatskog sudstva. Istražujući ovdašnje sudstvo, Komarica osniva i nevladinu udrugu Sudačka mreža. U sklopu istraživanja skupljeno je podosta podataka o svim sudovima, sudskim pristojbama, sucima, tumačima, vještacima, stečajnim upraviteljima, itd. Ti su podaci poslije poslužili kao osnova stečajnog weba, tako da se prvi put na jednom portalu mogu naći svi takvi podaci.

Sav taj rad Republiku Hrvatsku nije stajao ništa, jer potreban se novac prikupljao međunarodnim donacijama. A Mario Vukelić, sudac Visokoga trgovačkog suda, već je pet godina pokušavao ostvariti ideju stečajnog weba, i onda su je realizirali zajedno, sudac Vukelić i Komarica s udrugom Sudačka mreža. Sad je sve to predano državi kao donacija.

Komarica je radeći na tom projektu proteklih sedam godina u početku živio od stipendije, a razvojem projekta i od honorara predviđenih u sklopu međunarodnih donacija.

- Bit projekta je - kaže Komarica - da se stvori model koji se poslije može primijeniti u cijeloj regiji, a tu ja mogu biti plaćen sredstvima EU ili iz drugih međunarodnih izvora kao savjetnik. Tako su spretno spojeni osobni i javni interesi.

objavljene sudske prakse Visokoga trgovačkog suda koja se odnosi na stečajne postupke od 1994. godine do danas. Web o stečajevima je sudac Vukelić kreirao 2000. godine i tadašnjim vodećim osobama našeg pravosuđa predložio njegovo objavljivanje. Iako je odmah dobio načelnu podršku, zbog tehničkih i financijskih teškoća do realizacije je došlo tek prošle godine. Ministrica pravosuđa, predsjednik Visokoga trgovačkog suda te mnogi kolege s trgovačkih sudova prepoznali su važnost i poduprli stvaranje tog weba. Sudac Vukelić ističe da se ipak treba posebno zahvaliti donatorima te nevladinoj udruzi Sudačka mreža, bez čije financijske, tehničke i informatičke podrške weba još ne bi bilo.

Inače, to je sucu Vukeliću drugi web i četvrti informatički projekt na Visokom trgovačkom sudu, na kojemu osim sudačkih dužnosti obavlja i poslove voditelja Službe za informatiku. Intenzivno je uključen i u projekt

Integriranog upravljanja sudskim predmetima (ICMS), koji provodi Ministarstvo pravosuđa, a surađuje i u više projekata Svjetske banke, Komisije vijeća Europe za efikasnost pravosuđa i Međunarodnoga stečajnog instituta.

Sudac koji je diplomirao i ekonomiju

Sudac Mario Vukelić je, osim prava, diplomirao i na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu. To je zanimljivo, jer poznato je da većina stečajnih sudaca ne zna čitati bilance, a donose odluke o milijunskim vrijednostima u stečajnim postupcima. Pitali smo stoga suca Vukelića u kojoj mjeri su stečajevi bliski kriznom menadžmentu.

- Krizni menadžment je svakako važan element stečaja. Nerijetko se zaboravlja - smatra Vukelić - da se stečajni postupak provodi radi namirenja vjerovnika stečajnog dužnika unovčenjem njegove imovine i podjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima.

Tako je zakonodavac

odredio već u drugom članku Stečajnog zakona. To je, dakle, propis. Kao izuzetak, u nekim situacijama tijekom stečajnoga postupka može se provesti i stečajni plan, tzv. preustroj, radi održavanja djelatnosti stečajnog dužnika.

- Često se pod parolom brige za radnike, pravno i ekonomski potpuno neutemeljeno govori o programiranim stečajevima. Unaprijed se obećava preustroj kojim će se ozdraviti stečajni dužnik i sačuvati radna mjesta. A na sudu i stečajnom upravitelju je samo da to provedu. Kao da se to nije moglo učiniti tijekom redovitog poslovanja, kao da je za to bilo potrebno čekati stečaj i kao da o tome ne odlučuju vjerovnici - istaknuo je sudac Vukelić.

Vjerovnici izbjegavaju pokretati stečaj dužnika

Velika trgovačka društva u pravilu su odlazila u stečaj nakon duge agonije insolventnosti (nerijetko s blokadom računa duljom od godine dana), s nekretninama opterećenim hipotekama banaka, zastarjelom opremom, izgubljenim tržištem i nakon što su vodeći stručnjaci već napustili tvrtku. Zaboravlja se da takav stečajni dužnik svojom insolventnošću i neizvršavanjem preuzetih obveza izravno oštećuje svoje vjerovnike, među kojima su i radnici. Jedan od zadataka stečajnog postupka je takvog dužnika blagovremeno ukloniti iz pravnog i gospodarskog prometa.

Sudac Vukelić osvrnuo se i na podatak da vjerovnici izbjegavaju pokretati stečaj svojih dužnika.

- Ne znam ni za jedan slučaj primjene čl. 626. st. 2. ZTD-a koji određuje dužnost te kaznenu odgovornost za člana uprave koji ne predloži otvaranje stečajnog postupka u slučaju nastanka stečajnih razloga. I člankom 39. Stečajnog zakona propisana je osobna odgovornost vjerovnicima za štetu koju im prouzroči uprava trgovačkog društva propustom svoje dužnosti za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka najkasnije dvadeset jedan dan od dana nastupanja nesposobnosti za plaćanje - podsjetio je Vukelić. ✎

Dugogodišnji projekt

6 godina

trebalo je od kreiranja weba o stečajevima, koji je odmah dobio načelnu podršku, do primjene, i to uz donirana sredstva

Bolje od novinskih oglasa

Oglasi o prodaji imovine u stečajnim postupcima donedavno su se najčešće objavljivali u dnevnim novinama. Informacije o prodaji stoga su dijelile sudbinu dnevnog lista - trajale su jedan dan i nerijetko nisu dolazile do većeg broja potencijalnih kupaca. To, naravno, nije bilo zadovoljavajuće rješenje, pa je Mario Vukelić kao sudac s 25 godina iskustva u trgovačkim sudovima internetom premostio taj problem. To, zasada, ne znači da je ukinuta zakonska odredba o objavljivanju stečajnih oglasa u Narodnim novinama i bar jednom dnevnom listu.